

C O N C E P T

Datum : 4 november 2009
Verzonden :

Uw brief van :
Uw kenmerk : Aan de raadsleden van de
Ons kenmerk : gemeente Stede Broec

Inlichtingen bij : W.A. de Weijer
Doorkiesnummer : 0228-510 200
Onderwerp : Vervolg proces bestuurlijke
toekomst West-Friesland

Aantal bijlagen :

Geachte raadsleden,

Het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland heeft uw raad een brief geschreven over het vervolgproces bestuurlijke toekomst West-Friesland. Aanleiding is de vaststelling van een definitieve regiovisie waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen twee gebieden of zones. Een landelijke zone, lopend van Koggenland tot Andijk en een zone met twee stedelijke kernen, lopend van Hoorn tot Enkhuizen. Gedeputeerde staten vinden dat er in beide zones op termijn maximaal twee gemeenten zouden moeten overblijven. Om die reden hebben zij een positieve zienswijze gegeven op het herindelingsadvies van de gemeenten Andijk, Medemblik en Wervershoof.

De gemeenten Enkhuizen en Hoorn hebben verschillende malen aangegeven dat zij zodanige bestuurskrachtproblemen ervaren dat zij een gemeentelijke herindeling noodzakelijk vinden. Ons college is verrast door de constatering dat ook de gemeente Hoorn bestuurskrachtproblemen heeft. Schaalvergroting wordt vaak als remedie gezien om gebrek aan bestuurskracht van kleine gemeenten op te lossen. Kennelijk is een schaal van ruim 70.000 inwoners nog geen garantie dat gebrek aan bestuurskracht ontstaat.

Wij vragen ons af of het begrip bestuurskracht in dit verband niet moet worden beschouwd als:

1. behoefte aan grondgebied voor toekomstige aspiraties;
2. de behoefte een eind te maken aan samenwerkingsverbanden die nog resteren, nadat op initiatieven van de grootste gemeente al een einde is gemaakt aan het samenwerkingsorgaan West-Friesland als centraal platform voor samenwerking.

De gemeenten Drechterland en Stede Broec hebben aangegeven op korte termijn geen herindeling te willen en voldoende mogelijkheden te zien om eventuele bestuurskrachtproblemen op onderdelen van de taken op te lossen met vormen van samenwerking.

Ons college is, dat is u bekend, van oordeel dat de gemeente Stede Broec in voldoende mate bestuurskrachtig is om zelfstandig te kunnen blijven. Samenwerking op een aantal terreinen is noodzakelijk, maar ook grote gemeenten kunnen niet buiten samenwerking. Denk aan ontwikkelingen op het terrein van de Wabo, de Veiligheidsregio, de GGD etc.

Tijdens het laatste congres van de VNG hebben wij aandachtig geluisterd naar de kritische beschouwing van de vice-voorzitter van de Raad van State over de negatieve ontwikkelingen in de relatie bestuur-burger als gevolg van de ongebreidelde herindelingsplannen. Doe dichtbij de burger wat dichtbij kan en doe samen wat samen moet.

Wat betreft de bestaande samenwerkingsverbanden stelt ons college vast dat vanuit Stede Broec een positieve benadering uitgangspunt is. Op tal van grensoverschrijdende terreinen is tot voor kort eendrachtig samengewerkt en overeenstemming bereikt. Te denken valt aan Madivo-overleg, de afspraken over ontwikkelingen rond jeugd- en gezin, afspraken over belangrijke infrastructurele projecten, overeenstemming over ontwikkeling van bedrijfsterreinen, woningbouwlocaties, een gezamenlijke detailhandelsvisie en ook een regionaal Westfries archief. Ook de samenwerking binnen het Recreatieschap en een onderzoek naar een gemeenschappelijk automatiseringscentrum zijn voorbeelden waaruit blijkt dat ons college bereid is en blijft tot samenwerking te komen.

Wat de gemeente Enkhuzen betreft is ons van een sterke wil om dingen samen te doen met Stede Broec niet gebleken van een structurele noodzaak regelmatig met elkaar te overleggen, dingen samen te doen of de ontwikkelingen af te stemmen. Gegeven het feit dat er vele kleine gemeenten zijn zonder bestuurskrachtproblemen, kan het niet zo zijn, dat een bestuurskrachtprobleem van een nabuurgemeente reden mag zijn een andere wel bestuurskrachtige gemeente op te heffen. Een enkel beroep op solidariteit is dan wel tekort door de bocht. Primair zou ook daar samenwerken de eerste optie zijn.

Gedeputeerde Staten stelden in de regiovisie voor om aan de hand van bestuurskracht- onderzoek de volgende vier vragen te beantwoorden:

1. Wat zijn de (bestuurskracht)problemen die door de gemeenten worden ondervonden (lokaal en regionaal)?
2. In hoeverre houdt deze problematiek verband met de schaalgrootte van gemeenten?
3. In hoeverre houdt deze problematiek verband met de verhoudingen tussen gemeenten?
4. In hoeverre biedt schaalvergroting (via samenwerking, herindeling of anderszins) een effectieve en duurzame oplossing voor de geconstateerde problemen?

Door uw raad is het doen van een dergelijk onderzoek vanuit eigen initiatief afgewezen. Door Gedeputeerde Staten wordt dit betreurd en om die reden is tot een alternatief voorstel besloten. Het voorstel is een informateur aan te stellen om bovengenoemde vragen te beantwoorden.

Echter op voorhand is de vastgestelde regiovisie (maximaal twee gemeenten ten zuiden van de Drechterlandseweg) uitgangspunt. In die visie zijn er drie mogelijkheden:

1. Hoorn en Drechterland/Stede Broec/ Enkhuzen
2. Hoorn/Drechterland en Stede Broec/Enkhuzen
3. Hoorn/Drechterland/Stede Broec/Enkhuzen

Gelet op de gesuggereerde bestuurskrachtproblemen van Hoorn valt variant 1 af. Een variant waarbij Stede Broec zelfstandig blijft, komt in dit scenario niet voor. Het is uw raad bekend dat deze zelfstandigheid uitgangspunt is van ons college en dat die mening door u wordt gedeeld.

Wij hechten eraan van meet af onze positie in dit proces helder te houden. Bestuurskracht draait in onze uitleg van het begrip om de vraag of een gemeente bestuur nog in staat is verantwoordelijkheid te dragen voor de taken die de burger rechtstreeks raken. Bestuurskracht draait ook om de vraag in hoeverre het bestuur zijn gestelde resultaten behaalt. Althans, naar onze mening, zou het hierom moeten gaan. De VNG heeft hiervoor een praktisch instrument ontwikkeld. "Waar staat uw gemeente". Immers bestuurskracht is een veelzijdig begrip dat noopt tot zowel gebruik

als misbruik. Wij bedoelen daarmee te zeggen dat de veelzijdigheid van het begrip maakt een eigen invulling, die op dat moment "handig" is, mogelijk. De Groningse bestuurskundige Herweijer, verantwoordelijk voor de inleiding tijdens de expertmeeting in Groningen op 23 april 2008, illustreerde dit op basis van recent eigen onderzoek. Hij constateerde dat colleges van B&W, gemeenteraden en gemeentesecretarissen elk een andere visie hebben op actuele problemen in het lokale bestuur. Al deze spelers aarzelen echter niet om die problemen te betitelen als een tekort aan "bestuurskracht". Oftewel, iedereen ervaart problemen anders, legt de oorzaak bij steeds andere spelers neer, maar allen gebruiken wel dezelfde verzamelterm bestuurskracht.

Onze uitleg gaat uit van een meer praktische dan theoretisch/wetenschappelijke uitleg. De uitkomsten van dergelijke onderzoeken zijn veelal voorspelbaar en worden vaak gebruikt voor "selffulfilling prophecy". Wat ons betreft kan zonder onderzoek al het volgende worden vastgesteld.

- Niet gebleken is dat de gemeente Stede Broec haar taken niet aan kan.
- Niet gebleken is dat vacatures niet kunnen worden ingevuld. In tegendeel, na het vertrek wegens pensioen van vele medewerkers zijn alle plekken adequaat bezet.
- De gemeente is financieel gezond en met de voorstellen begroting 2010 wordt al stevig geanticipeerd op de bezuinigingen die vanaf 2012 ons deel zullen zijn.
- De voorzieningen zijn – zeker na realisering van een nieuw sociaal cultureel centrum- volledig op orde.
- De onderhoudstoestand van alle gemeentelijke voorzieningen is redelijk tot zeer goed.
- De tevredenheidsmeting over de toestand in de wijken, het woongenot etc. is bovengemiddeld.
- In onze frequente bijeenkomsten met bewoners uit de wijken voert een positieve relatie de boventoon.

Kort en goed, wat ons college betreft is de bestuurskracht op orde, afgemeten aan de gangbare uitleg van dit begrip op orde en richten Gedeputeerde Staten hun aandacht op de kennelijk achterblijvende gemeenten Hoorn en Enkhuizen. Helaas gescheiden door de gemeenten Drechterland en Stede Broec.

Wij willen u niet voorstellen niet in te stemmen met de aanwijzing van een informateur maar wijzen vooringenomenheid af.

Gelet op het vertrekpunt dat de regiovisie leidend is, zou tot de conclusie moeten leiden dat een zelfstandig Stede Broec in de komende informatieperiode niet als optie wordt meegenomen. Wij vinden dat niet aanvaardbaar.

Tenslotte nog een tweetal zaken die verbazing hebben gewekt bij ons college.

1. Hoewel Opmeer en Koggenland deel uitmaken van de regio, zijn zij bij de regiovisie buiten beschouwing gelaten. Verbazingwekkend omdat met name Koggenland als buurgemeente een oplossing zou kunnen bieden voor de bestuurskrachtproblematiek van Hoorn. Waarschijnlijker was de aanwezigheid van nog twee bezwaarmakers tegen de herindeling als ongewenst beschouwd. Het regeringsstandpunt is immers "herindeling van onderop, tenzij een enkele gemeente noodzakelijke ontwikkelingen blokkeert". Door een "nieuwe regio" te creëren heeft gedeputeerde staten zich van twee potentiële bezwaarmakers ontdaan.

2. Verbazing ook over het gekozen tijdspad. Na vaststelling van de begroting 2010 zullen de fracties van de gemeenteraden, alsmede de colleges van burgemeesters en

wethouders de focus instellen op de komende verkiezingen. In april treden nieuwe raden en colleges aan. Naar ons oordeel is het beter het werk van de informateur aan te vangen nadat de nieuwe bestuursorganen "op stoom" gekomen zijn. Nu het herindelingsvoorstel Wervershoof/Andijk/Medemblik met instemmend advies naar de minister zijn gezonden, is de tijdsdruk verdwenen.

Resumerend stellen wij uw gemeenteraad voor:

Niet over te gaan tot afwijzing van het voorstel een informateur te benoemen. Wij gebruiken met opzet deze formulering omdat echte "omarming" van het voorstel niet aan de orde is. Voorwaarde is wel dat bij aantreden helderheid wordt gegeven over de invulling van het begrip "bestuurskracht" en dat ook zelfstandigheid een mogelijke uitkomst van het onderzoek kan en mag zijn.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Stede Broec,
de secretaris, de burgemeester,